

Newcomer's rhapsody

143

Israeli Music Week. Concert of Chamber Music. The New Israel Quartet: A. Tal, R. Marcus, violins; Z. Steinberg, viola; Y. Mense, cello; Leila Shani, soprano; Heruth Yisraeli, piano; Uri Shoham, flute; Eliyahu Thorner, oboe; Pierre Delvescovo, horn; Egon Kerten, guitar. (Museum Tel Aviv, Dec. 23)
 Yehuda Ben-Cohen: Rhapsody for String Quartet; Giora Shuster: Two Dialogues and Recitativo for Flute, Voice and Piano; Asher Ben-Yohanan: String Quartet; Abel Ehrlich: "Yitgadal ve Yitkadash" for Oboe solo; Shlomo Yoffe: Five Love Songs for Soprano, Flute, Horn, Viola and Guitar; Yosef Tal: String Quartet No. 2.

This concert was not only an occasion for the composers but for the performers too. All the renditions were of the highest order.

Mr. Thorner's interpretation of the Ehrlich piece was really unusual in its personal, original approach. Miss Yisraeli and Mr. Shoham again revealed themselves as the ideal masters of modern music. Miss Shani sang the Yoffe songs in a pleasant, gentle manner, but a little more voice power would have added a positive element of excitement. Mr. Delvescovo horn and Mr. Kerten, guitar also participated with their usual skill.

BENJAMIN BAR-AM

THE rhapsody of Mr. Yehuda Ben-Cohen, a newcomer to the musical scene here, sounds very well, and its musical content is of considerable interest. The music reveals a stormy and restless soul, flowing uninterruptedly forward in rich dynamical variation and with considerable emotional expressiveness.

Giora Shuster's recitativo somewhat disappointed at this concert performance. The first and second part do not show much originality, but in the third part, in which Mr. Shuster frees himself from established idioms, the result is much more satisfying.

Asher Ben-Yohanan's String Quartet gives an astonishingly clear picture of the composers' talent, inclination and character. Ben-Yohanan's work is the outcome of a very strong combinatorial power to organize melodic, rhythmic and other elements into a firmly-knit musical context. His sense of form is extremely strong, and the work demonstrates his constructional skill. This is done with a perfect knowledge of the métier, an impressive seriousness.

"Yitgadal ve Yitkadash" by Ehrlich is an original treatment of an authentic melody of the Jews of Aleppo. The recitativo-like composition reminds one of an Oriental chant.

Shlomo Yoffe was, until recently, a composer of pleasant, folkloristic idiom. In this work, however, he tries to adjust himself, although in a limited way, to more modern forms. But in so doing, he has lost some of his original charm without gaining anything new. In these five songs the guitar part seems entirely out of form.

String Quartet No.2 by Yosef Tal shows the composer in a similar light to that of the creator of the important second symphony. The music seems mostly powerful and convincing, but the stylistic unity and the formal integrity of the work invite reservations. However, a more thorough evaluation must await a second hearing.

מוזיקה ישראלית

143

ישראלית. כוח ביטויה המרוכז והעז מוזכר את הסימפוניה השניה של המלחין, אך היצירה מביאה עמה התפתחויות סגנוניות חדשות.

ברסיטל לפסנתר וזמרה שבוצע ע"י הפסנתרנית הסולנית חרות יש-ראלי, והזמרת פרידל טלר, שלוותה ע"י הפסנתרן אריה זכס, היו יצירות מעניינות בצידן של יצירות פחות מעניינות ואף מיותרות בקונצרט מ"סוג זה. היה מוזר קצת לשמוע ב"קונצרט של מוזיקה ישראלית מחזור ארוך של שירים בצרפתית הכתובים בסגנון של מוזיקה צרפתית שעבר זמנה (שיריו של ר. דרגן נ. 1909). השיר "אהר הפרידה" מאת פרנץ ורפל, שהולחן ע"י אברהם דאוס (נ. 1902), הוא שיר יפה ואכספרטיבי ביותר, אך אף הוא נשמע זר בגלל השפה הגרמנית. תשעת הקטעים ל"מחול מאת דס דענעו (נ. 1929) אינם מהווים יצירה לקונצרט פומבי. ערוב הסגנונות של היצירה יכול לשמש כגורם חינוכי בהצגת הסגנונות השונים בפני תלמיד לפסנתר, אך לא בפני מאזין קונצרט. השירים שבלטו לטובה היו שירו של בנימין ברעם "שאת אינך" (מ. טבנקין), שהרשים בכוחו הדרמטי והלירי, וכן שירו של חכס ברוד (נ. 1884) "ב"שוב ד" (תהילים קכ"ז). "בשוב ד" עור התפעלות בהומוגניות המפליאה של המלה והצליל. הביצוע הנהדר של פרידל טלר, בשיר זה עורר את הכ"ה והצליל ליצור תמונות נפלאות של אושר אחרית הימים. השיר והביצוע כאחד, חברו ליצירת מופת.

הודות לפסנתרנית המצויינת חרות ישראלית, זכו שתי יצירות נוספות לפסנתר בביצוע ראוי לשמו. ה"רילפטיק (אינבנציה, סקרצינו וטוקטה) מאת יצחק אדל (נ. 1896), היא יצירה שכל פסנתרן ישראלי יכול להוסיפה לרפרטואר שלו בבטחון מלא ש"היצירה היא בעלת רמה גבוהה ומב"טיחה הצלחה רבה, כיצירותיו האחרות של י. אדל לפסנתר, תובעת היצירה וירטואוזיות גדולה, והפסנתרנית חרות ישראלית הדגימה זאת באופן מזהיר. הסונטינה לפסנתר (1961) מאת המלחין צבי אבני (נ. 1927), אשר סיימה את התכנית, כתור בה במסורת הישראלית המזרחית של א. א. בוסקוביץ' ומ. סתר.

האירועים התל-אביביים של "שבוע המוזיקה הישראלית" נסתיימו בקונצרט קאמרי במוזיאון תל-אביב, וב"רסיטל לפסנתר וזמרה בבצ"א. בקונצרטים אלה שמענו תשעה ביצועי בכורה של יצירות.

הרפסודיה לכלי קשת מאת המלחין יהודה בן-כוחן (ליפוט קונדור) (נ. 1902), שעלה לארץ לפני זמן לא רב, עשתה רושם של יצירה מעניינת הכתובה עלידי מלחין בעל ידע רב ושליטה גבוהה בקומפוזיציה. יצירה זו, וכן "תשע הזעירות" לפסנתר (בביצועה של הפסנתרנית חרות יש-ראלי) מצויינות בדמיון ובגישה מקורי. שני הדיאלוגים ורציטאטיבו לחליל, קול ופסנתר מאת גיורא שוט (נ. 1915), לא עוררו רושם של יצירה אחידה. רושם זה אינו נובע מהעדר זהות סגנונית בין הקטעים לחליל ופסנתר, אלא מהרציטטיב המושמע בין שני הקטעים לחליל ופסנתר. יתכן שהפגם היה בעיקר בביצוע. דקלום אינו בהכרח תכונה בולטת של זמרת, והשיר שדוקלם בצרפתית לא יצר כל אסוציאציות מוסיקליות ונשמע על-כן כתוספת חיצונית. החלילן אורי שוהם והפסנתרנית חרות ישראלית שלטו יפה בסגנון היצירה. הדקלום היה בידי הזמרת לליה שני.

תכונותיו של המלחין הצעיר אשר בן-יוחנן (נ. 1929) שהזרו ונתבטאו ברביעיה לכלי קשת שנכתבה בשנים 4-1963, הן ידע כלי ממדרגה רא"שונה והגיון רב בפיתוח רעיונות מוסיקליים. כוח ההגיון עומד למלחין כתיבת הפרקים הבודדים (שלושה), ובשינוכס הסגנוני זה לזה, אולם למרות הגיון זה, אין הפרק השלישי יוצר את פורקנה של היצירה. כמו כן מצפים אנו ממלחין צעיר להעזה גדולה יותר ברעיונות ובמבנה היצירה.

"יתגדל ויתקדש" לאבוב סולו מאת אבא ארליך (נ. 1915) היא יצירה בעלת אופי ברור ומעניין. הגורמים המאפיינים אותה הם הדקלום בצליל (רציטאטיב) שפסקו העשויים קוים מלודיים מקושטים, נפרדים ע"י הפסקות זמן ארוכות ומגוונים ע"י גונים בלתי רגילים של הצליל האבוב, וע"י שינויים עזים בעוצמות הצליל. ביצוע היצירה ע"י האבובן אליהו טורנו היה מופתי.

חמשת שירי האהבה לסופראן, חליל, קרן, ויולה וגיטרה מאת שלמה יפה (נ. 1909) הם יפים ומרקמי היצלילים מעניינים, אך החקבצה של חמשת השירים זה ליד זה טשטשה את ייחודם. הדקלום של אחד השירים סיפק אמנם ניגוד וגיוון, אך גם כאן, כביצירתו של שוסטר, לא הורגשה נחיצות הדקלום. הזמרת לליה שני הצטיינה בקול יפה ורך ובביטוי ליירי הולם.

הרביעיה לכלי קשת מס' 2 מאת יוסף טל (נ. 1910) עשתה רושם של תרומה חשובה לספרות הקאמרית הישראלית.

143

Closing concert

The Israel String Quartet. Alexander Tal, Raphael Markus, Ze'ev Steinberg, Jacob Mense. (April 30, Wise Auditorium). Haydn: Op. 33 No. 3 (the Birds); Joseph Tal: Quartet No. 2 (1963), commissioned by and dedicated to Prof. Groen); Beethoven: Op. 132.

THE Jerusalem Chamber Music Society presented a fine concert to close the season. Alexander Tal's leadership seems to have grown less conspicuous; perhaps less brilliant too, but with more inward direction. For the *ensemble* as a whole this is a noteworthy gain, and an essential condition for the proper rendering of the Beethoven, a pensive work written late in his life.

Tal's difficult but fascinating Quartet was the "*pièce de resistance*" of the evening. It received remarkable devotion and the players were rewarded with spell-bound attention and warm applause. The sort of aesthetic enjoyment the classical works give us was not to be expected at a first hearing from the Tal, but the audience was impressed by the composer's genuine inspiration and construction. CH.

143

מלים על צלילים

מאת אבנר בהט

היצירה המוסיקאלית - היום

היצירות שהובאו בקונצרט זה, לא יעמדו במבחן הזמן.

היצירה בימינו

כך ניתן היה לכנות את הרכיב טאל לצ'לו סולו שהגיש הצ'לן הגרמני זיגפריד פאלם במסגרת אירוע סדרה במוזיאון תל-אביב (וגם במסגרת שבוע התרבות הגרמנית, לאחר סיומו של אותו שבוע). שש היצירות שנכללו בריסטאל זה נכתבו בתוך תקופה של תריסר שנים (בין 1956 ל-1968) בידי מלחינים משש ארצות שונות - ארבע מהן במיוחד למען פאלם ובחלקן הן אף הוקדשו לו.

פאלם הסביר את היצירות בריסטאל זה, שהיה בבחינת בית-ספר חשוב לצ'לנים, מלחינים ומוסיקאים. החל מארנסט בלוך הירודי (סוויטה מס. 2) וגמור באבי רהם דאוס הישראלי שנכח באולם (סונט מס. 12 באשראת סונט זה של ריינר מריה רילקה), דרך היפאני טושירו מאיוזומי, הגרמני ברנד אלואיס צירמרן, היווני הירושבי בצרפת יאניס קסנקיס והפניני קוויסטוס פנדורצקי, שהוא ודאי מגדולי המלחינים החיים כיום.

בריסטאל זה הפגין זיגפריד פאלם את כל נפלאות הצ'לו ואת כל השימושים שניתן לעשות בו. מקובל שתצ'לו הוא מכל כלי הברקשת הקרוב ביותר אל קול האדם, הסימפונייה התשיעית, המבוא לפרק האחרון). האקספרסיביות הרבה ומבצע הענק שלו עושים אותו ל"חביב המלחינים בימינו. מבחינה זו הרשימה במיוחד יצירתו של טושירו מאיוזומי, בונראקו, שניסתה למסור באמצעות הצ'לו את חוויות התיאטרון היפאני וכלי הנגינה שלו.

זיגפריד פאלם הוא מומחה ממש לצ'לו המודרני והריסטאל שלו היה הזדמנות נדירה להיכרות עם יצירתו העשור האחרון לכלי זה. חלק מפרטואר מרשים זה ודאי יצטרף אל תכניותיהם של צ'לנים מצויינים שיש לנו בארץ.

האמת? אם כן - "מיתרי קיץ"!) בלי לתת ליצירה כל תוכנית ספרותית או דראמטית, כינה צבי אבני את פרקיה השונים בשמות עצם מופשטים שיש בהם משום תיאור אופי: יעד; טענה; ואריאציות בלי נושא; תשלובה. שני השמות האחרונים מרמזים על טכניקה קומפוזיטורית, ואילו הראשון - על רקע רעיוני. מכל מקום הם נתנו מקום למחשבה הוויזואלית-סיקאלית תוך האזנה למוסיקה והוסיפו נופך משלהם לעניינו של המאזין. המוסיקה היתה, כרגיל אצל צבי אבני (לפחות בעשור שנות השישים), מוצקה ומורגשת בכנייה היטב, והפרקים היו קצרים עד להפתיע. דומה שניתן היה לפתח מהחומר הזה יותר.

הרביעיה של יוסף טל (רביעית מיתרים מס. 2) נכתבה ב-1963. צפוי היה כאן ניצול של טכניקות חדשות, שהשיסוע המכוון הוא אות מהן, ואפשרויות כלי המיתרים מוצו כאן היטב.

שתי הרביעיות בוצעו באופן נהדר ומורגש שנגני הרביעיה הישראליים החדשה שולטים בהן; ללא מצרים. שתי היצירות גם הוקלטו בביצוע הרביעיה הופיעו בתקליט R.C.A. המולץ.

חלקו השני של הקונצרט היה פחות מעניין. הפסנתרנית המצרית יינת שרה פוקסון היימן ניגנה בו "אסקטים לפסנתר" מאת רם דעי עזר ומרת הסופראן ורד פלאי שרה בלווייה ארבעה שירים, שניים משל קראל טלמן ושניים משל בן-חיים. שירתה נקיה ומבוקרת, אך אינה מלהיבה כלל ואינה סוחפת. קולה קטן והשירים הפשוטים הללו נשמעו בו כמבצע גדול. לבסוף הציטרפה ורד פלאי אל רביעיית היתרים לביצוע יצירתו של יצחק אדל (משנת 1965), "תהלים", זו יצירה כנה עשויה היטב, ולא חדשנית במיוחד.

הקונצרט כולו עמד קצת בסיימן האיגוון המאולץ וחשבון הגנוי כחיות, אך לגבי מוסיקה חיה אין ברירה אלא לתת סיכויי שוב ושוב, גם אם ברור כי חלק מן

זה שמה של סדרת קונצרטים שבה פתח את פעילותו בעונה זו מוזיאון תל-אביב הקונצרט החמישי והמפואר. מסורת הקונצרטים היא קאמרים במוזיאון תל-אביב היא בת שלושים ושב שנים, ועד כה הם התקיימו באולם שבבית ד"ר זנגוף. שנות פריחה היו לקונצרטים אלה שנות הארבעים והחמישים, אך בשנים האחרונות היה המקום שהוא פחות ופחות מרכזי, אך יותר רועש, שכן מס' לול הטיסה של לוד עבר בדיוק מעליו. במוזיאון החדש שני אולם למות. בינתיים מופעל האולם הישן קטן יותר (ע"ש קאופמן) ובו מאה ועשרים מקומות. הוא בנוי בשיפוע אמפיתיאטרוני והתהודה שלו מצויינת. לסדרה זו של מוסיקה חדישה הוא עדיין מספיק בהזלט, שכן מטבע הדברים מיוצמם למדי הקהל הנוהר אליה. עד שיתחילו קונצרטים מסורתיים יותר יפתח ודאי האולם הגדול יותר (500 מקומות) ונקווה שיתמלא בקהל חובבי מוסיקה מכל הגילים ומכל השכבות.

מוסיקה ישראלית

קונצרט אחד בסדרה הוקדש למוסיקה ישראלית, ומצער לציון שנכחו בו רק כמה עשרות מאזינים, ברובם מבקרים, אנשי מקצוע, וקרובי משפחה של המבצעים. אפילו קהל של תלמידי אקדמיה ומוסיקולוגיה, של מוסיקאים צעירים, מן הראוי היה שיהיה נוכח בעבר כזה, גם אם לא היו בו שום סנסאציות. בביצוע השתתפו הרביעיה הישראלית החדשה (אלכסנדר טל ורפאל מרקוס - כנורות; זאב שטיינברג - ויולה; יעקב מנוה - צ'לו; ורד פלאי - סופראן, שרה פוקסון היימן - פסנתר).

בחלקו הראשון של הערב ניגנה הרביעיה הישראלית החדשה רביעיית של צבי אבני וננסף טל, שתייהן קצרות ותמציתיות. זו של צבי אבני נכתבה ב-1962 ונקראת "קשתות קיץ" (באנגלית - summer strings; מה היא, אם כן,

צ'ארהבלאז

הקונצרט השלישי למנויים של התזמורת הפילהרמונית, בניצוחו של פול פאריי:

עוצמה, להט ומעוף

פול פאריי אישיות חזקה

פול פאריי בן ה-83, מייצג כיום את שורת המנצחים הגדולים של המאה. שמו הולך לפניו כאמון צרפתי דגול, המבצע למופת מוזיקה צרפתית, אותה הוא משמיע בכל הזדמנות, ושאר יצירותיהםופת של הספרות הסימפונית. אישיותו החזקה נתגלתה עוד כשהיה ממנהיגי תנועת המרו הצרפתית נגד הגרמנים בימי מלחמת העולם הי שנית, ואותה אישיות קורנת גם על כמתיהקונצרטים, וכיום אף גברה בו עוצמת הרגשות.

פאריי אהוב על הקהל בארץ, ונתקבל בתשואות. כשעלה על דוכןהמנצחים ב"היכל התרבות", בקונצרט השלישי למנויים של התזמורת הפילהרמונית, תחילה ניגנה הסימפוניה הראשונה, שחיבר פאריי עצמו. מנצח זה כתב מספר סימפוניות, מוזיקה קאמרית, "לידרים", יצירה לבלט ומסה. ארבעת פרקי הסימפוניה, שהושמעה לראשונה בערב זה, גושמים אורית העבר מזמנם של הצרפתים רוסל, איבר ואחרים. בצלילים מורגש הצביון הצרפתי, ובהרמוני יות — מסממניו של צור פראנק, התזמור היה מופר מנה גדושה של להט לאר טיני. אולם, הנושאים רן תוכנה של הסימפוניה אי גם משכנעים כיום, ויש הרגשה כאילו חסר היה סולן, אשר היצירה יכולה

לעומת זאת, הרביעייה של יוסף טל (מס. 2) גשד מעת יותר כפרה-אקספריוו גיום, היינו תוכנה גובע יור תר מהפנים, וכאילו נתלשו דפיה מתוך יומן אישי. הי סכניקה של מר טל היא מהמעלות בספרות המוסיקה שלנו.

הרביעייה של יצחק אדל עם קול סופראן ("תהילים") מאוחרת מהקודמות, אבל אפיה מסורתי וגיבוי רור מאנטייםיהודיים. בניינה העיד על יכו. ת. ידע וכנות הבעה של המלחין, שכיום מאו לו 75 שנה.

חברי ה"רביעייה הישד ראלית החדשה" ביצעו את שלוש היצירות הקאמריות בנאמנות. בטכניקה נקיה ובליכוד.

★

הזמרת פלאי שרה בפרק האחרון של יצירת אדל, וכן השמיעה שני שירים מאת פאול בךהיים וקראל סלמון. הסופראנו שלה אי נו חסר חום קולי בעל ערך, אבל בשל צביונו הר "קולוראטורי" יותר, לקתה זמרתה הירית בנוקשות. מלוחתה ליד הפסנתר, הגב' פוקסון, השמיעה גם קטע לכסנתר, "אסקטים", מאת רם דעון.

★

הרושם הכללי שהשאירו היצירות, שכולן פרי עבר החם של מלהינים ישד רא. יים, הוא מעודד ומעיד על התפתחות והתקדמותה של המוזיקה בארץ.

יריב אורחה

הפסנתרנית ניגנה את הי קונצ'רטו בשמות טכנית, ובהדירה לעומק. פנינה זלצמן אינה מנגנת צלילים לשמם, שכן היא מחפשת ומוצאת את ההוויות שבין הקולות. היא הגיעה לשיא התבעה בפרק השני האיטי, שבו כאילו מספר המלחין על ימי ילדותו, מנהל שיר חת עם ציפור — ציפור נפי ש — ובדמעות המות מבי כה את עצמו.

★

בביצוע בעל מעוף ורבי ניבים רומאנטיים, הגיש פאריי לסיום הקונצרט את הסימפוניה השלישית (במי במול מאזור אופוס 97), הי "ריינית", מאת שומן.

התקדמות מעודדת

כאולם הקונצרטים שבי מוזיאון תליאביב החדש, דתקיים הקונצרט השלישי בסדרת, "המוזיקה בתזמור ננו", כיוזמת המופד זכשי תוף עם אנורת הקונפוויי טורים מישראל ואגף התרבות של עירית תליאביב, המבצעים היו אנשי "הרביעייה הישראלית החדשה" שח" שננניה דם א. טל ור. מרקום (מנורת), ז. שטייני ברק (ויולה) וי. מננה (צ'לו); וכן הזמרת והר פלאי והפסנתרנית שרה מוקסויהיימן.

רביעיית כליהקשת מאת צבי אבני שחזרה לפני כתשע שנים, כוללת ארר בעה פרקים, המנחים את המאין להבנת המוזיקה. הי סגנון הוא בעל צביון אימי פרסוניוויסטי, וכתוב בלשון נוהה לשמיעה ובתשלובת קולות מוצלחת.

יצירות ישראליות

עיתו של אבני, "קשתות הקיץ" וריצ'רד קאר של סתר. הפסנתרנית שרה פוקסון-הימן ניגנה בעל-פה במסירות, ביכולת טכנית ובהיבנה בנה מלאה את ה"אספקטים לפסנתר" של רם דע-עוז (כתובים בשיטה דווקאפור-ניח) המנצלים את עושר ורוחב הצליל לים במנעד הפסנתר ומעלים לסירוגין זערות נפשיות, הולמניות וליריות עדינה.

שני שירים של בן-תיים מתוך המחזור של המישה, הפיוטי והיפה, לסופראן ולתזמורת זוכים בהרבה בהאזנה להרכב תזמורתי-בגונוני היפים — ולקול סופר-ראן מלא, המסוגל לשיר את הווקאליות (ובשיר שני) בצלילים עשירים ומלאים יותר, מאשר הסופראן הלירי והיפה, אך לפי טיבו, הקולוראטורי, של ורד פלאי. לגוכה יופיו של הניב המורחי והתפילתי בשירי קארל שלמון, שהזמרת היתה להם בליוויה המצויינת של פוקסון-הימן מבצעת נאמנה, (אך לא הרבה יותר מזה) — אפשר להתפלא מדוע אינם משמיעים את יצירותיו של מלחין זה (שכידוע, היה גם שנים רבות מנהלו המוסיקאלי של "קול ישראל"), כמו קני טטה, "למען ירושלים", או קטעי אופרה "גדרים" או יצירותיו היפות לפסנתר.

רביעיית כלי קשת של יצחק אדל (בן ה-75). שנוצרה לפני חמש שנים במשך חודש אחד תוך השראה עליונה — מג' לקה פיתוח נושאים פוגאלי בעל יכולת קומפוזיטורית — בפרקה הראשון, זמרה משתפכת (בפרק איטי) ההופכת מתאים משותפים (של הפרק הראשון) ואופי ריקודי-סקרצוני ואף תפילתי וגם רבי-קולי לפאתוס עמוק של קול אשה במ' לוח תהילים (לצערנו, לא הובאו בתוכן בינה כמו גם ביתר השירים המושמעים) דורשים היו צלילים של סופראני-דרמטי, תנועה עירנית וחיונית מסיימת את היצירה, לא חדשנית, אך יפה, אשר וכתה לביצוע לא רק מסור, אלא גם לפירוש המבטא יפה את אופיה היהודי.

בקונצרט השלישי במוזיאון, במסגרת הסדרה "היצירה המוסיקאלית היום". המבצעים — הפסנתרנית שרה פוקסון-הימן, הזמרת ורד פלאי (סופראן) והרביעייה הישראלית החדשה: טל ומרקוס (כנורות); שבייני-ברג (ויולה), מנוח (צ'לו).

בתוכנית: גבי אבני — "קשתות קיץ" לרביעיית כלי קשת (1962); יוסף טל — רביעיית כלי קשת, מס' 2 (בפרק אחר) (1963); רם דע-עוז — "אספקטים" לפסנתר; בן-היים — שני שירים מתוך המחזור "בין הירדסים" (לפי מלים של יהודה הלוי) ובשיר השני — ללא מלים; יהודה שלמון — 1) לפי מלים של יהודה הלוי; 2) "תפילה הרועה שאינו יודע להתפלל". יצחק אדל — רביעייה לכלי קשת וקול סופראן (תהלים, 1965).

נראה ששיבת הבידוד של המוסיקה הישראלית ב"ספסל הגיטו" בקונצרטים המוקדשים ליצירות מלחינים ישראלים בלבד — אינה רצויה עוד וצריך להשיג תדל להכלילה באורח טבעי בתוכניות כלליות של מוסדות מוסיקאליות ומופעי זולנים. הצורך בגישה זאת עדיין לא חדר לתודעתם ואין להימנע מתוכורות תחרות על כך.

את רביעיית הקשת — "קשתות קיץ" וצליליה הרעננים והמורחיים — של אבני, ציינתי כבר במאמרי מה-11.11 בקשר עם שימושה בשלמותה לבאלט "מלאכים ואחרים" המוצג בלהקת "בת דור" לעומקה של הרביעייה של יוסף טל (מוסיקה דווקאפוגית) לדראמטיות וריכוז-תאמצעים בה. למתחים והתפיות לקטעי מלודיה בטרואנספורמציות שונות, לרציטאטיבים המדברים אל הלב ולא רק אל השכל, אפשר לחדור לאחר שמיעה חוזרת פעמים רבות; וואת מת-אפשרת עתה הודות לתקליט של סי.בי.אס המצויין, בביצוע הרביעייה ששמענוה עתה, כשמשני צדדיו מצורפים גם רבי

Tal

LAST MONDAY, the Tel Aviv Academy of Music devoted a whole day to composer Josef Tal, who will be 80 this September. Discussions and symposia were held in the afternoon, and two evening concerts presented 10 of his works.

The first concert featured all three of Tal's string quartets, which were composed in 1959, 1964 and 1976. The programme was thus a retrospective, enabling us to follow the development of Tal's compositional attitude to this important form. Quartet No. 1 lingers on the outskirts of romanticism and is of rather limited scope. Still, those characteristic qualities which infuse all three quartets, are already evident in this quartet. Among them are a very strong rhythmic involvement, quickly changing textures, alternating densities, and contrasting moods.

In the second quartet all these qualities stand out even more strongly. Quartet No. 2 also has a narrative character. Striking is the way the flow of music is broken up into different statements, some similar in character, and some different or even opposed in nature and mood.

In Quartet No. 3 the changes, in all parameters of musical activity, are so frequent that the total of the changes creates a new unity that propels the work forward. Quartets Nos. 2 and 3 differ strongly in one aspect: No. 2 is highly emotional, No. 3 bespeaks a more introverted approach.

All three quartets were given exemplary performances - No.1, by the Tel Aviv Quartet, No.2 by the Gertler Quartet and No.3 by the Israel String Quartet. All 12 musicians were deeply absorbed by Tal's music.

Five Densities for piano (1975), played exquisitely by Arnan Wiesel, seems constructed on very similar lines as the quartets, with strong contrasts of tempi and dynamics. The music is actually a kind of speech, relaying different ideas and changing moods. The work evokes an expressionistic style. Similar in style, *Essay* (1986,) also for piano solo, was played with verve and technical brilliance by Alan Sternfeld. The piece releases abundant rhythmic energy, and bursts with rebellious defiance.

wide leaps, and forceful accents. Her diction was flawless.

Treatise for cello solo (with Uzi Wiesel as the authoritative interpreter), has become one of our most exciting cello compositions. Here again we had a narrative containing passages of contemplation, fleeting thoughts, arguments, counter-arguments, and discussions with oneself. This solo piece could actually be regarded as a prototype of Tal's whole spiritual world and his compositional techniques.

The evening provided an illuminating portrait of Tal as composer.

Benjamin Bar-Am

MUSIC REVIEWS

Benjamin Bar-Am

THE SECOND concert opened with a totally different genre: Chamber Music for soprano recorder (Eyal Lerner), marimba (Ziv Eitan) and harpsichord (Naomi Kaplan). This piece seemed the weakest item on the two bills. Tal tried to apply, even here, the principle of contrast, in this case contrasts of timbre. These were present but the composition does not contain enough musical substance to sustain its length.

With the *Scene* for soprano solo (1978) based on a text from Franz Kafka's *Tagebucher* (diaries: June 1914), Tal finally reveals himself as the arch-expressionist. As sung and acted by soprano Katherine Gayer, the work develops into an exciting sequence of vocal statements. Gayer has a huge, highly dramatic voice which fully complied with all of Tal's demands: *sprechstimme* (spoken song); modulation of timbre, very